Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	32 Rk1
Ärendenr	Datum
ÅLR 2021/2604	30.3.2021

Hänvisning
Riksdagens grundlagsutskotts begäran om utlåtande
Riksdagens ekonomiutskotts begäran om utlåtande

Kontaktperson
Förvaltningschef John Eriksson

Riksdagens grundlagsutskott
HaV@eduskunta.fi
Riksdagens ekonomiutskott
TaV@eduskunta.fi

Ärende

Utlåtande om statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelsers öppethållning i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom (FFS 258/2021)

ALLMÄNT

Landskapsregeringen har både till riksdagens grundlagsutskott och ekonomiutskott avgivit ett utlåtande den 24 mars 2021 om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (RP 38/2021). Propositionen överlämnades som ett i 23 § i Finlands grundlag (FFS 731/1999) avsett tillfälligt undantag från de grundläggande fri- och rättigheterna under undantagsförhållanden.

Genom det nämnda propositionen föreslogs ett införande av en ny 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet. Lagförslaget antogs av riksdagen den 28 mars 2021.

Med stöd av den nya 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet har statsrådet den 28 mars 2021 antagit en förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelsers öppethållning i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom.

LANDSKAPSREGERINGENS SYNPUNKTER

I 4 mom. i den temporära 3 a § lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet föreskrivs det om en skyldighet för statsrådet att följa upp att kravet på begränsningarnas nödvändighet uppfylls och om det inte längre är nödvändigt att tillämpa 1 mom. i ett område ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning. Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden om den temporära 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet konstaterat att regleringens giltighetstid enligt område

regionalt och tidsmässigt måste begränsas till vad som är absolut nödvändigt (GrUU 7/2020 rd, och GrUU 11/2021 rd). Grundlagsutskottet anser att den uppföljningsskyldighet som föreskrivs i lagen är av betydelse med tanke på regleringens proportionalitet (GrUU 6/2021 rd). I enlighet med grundlagsutskottets utlåtande och ekonomiutskottets betänkande har bestämmelsen om uppföljningsskyldighet i den lag som ligger till grund för denna förordning kompletterats med en uttrycklig skyldighet att noga följa huruvida stängningen är nödvändig (GrUU 11/2021 rd, EkUB 7/2021 rd).

Grundlagsutskottet har betonat vikten av ett nära samarbete mellan riket och landskapet Åland. Enligt utskottet bör statsrådet sträva efter att nå samförstånd med de åländska myndigheterna om det materiella och tidsmässiga tillämpningsområdet för den förordning som utfärdas med stöd av lagen, särskilt med beaktande av den utredning utskottet fått om epidemiläget i landskapet (se även GrUU 9/2021 rd stycke10 och ShUB 27/2020 rd, s. 5). Enligt propositionsmotiven har det på grund av propositionens brådskande natur varit nödvändigt att avvika från anvisningarna om hörande vid författningsberedning och det har därför inte ordnats någon remissbehandling av propositionen. Representanterna för landskapet Åland har dock informerats om huvudlinjerna i beredningen. Grundlagsutskottet fäster statsrådets uppmärksamhet vid principen om att landskapet Åland ska höras på behörigt sätt vid lagberedningen som även framgår av självstyrelselagen för Åland.

Landskapsregeringen konstaterar att de åtgärder som hittills vidtagits på Åland utgående från lagtingets lagstiftningsbehörighet och förvaltningsbehörigheten vad gäller bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor, enligt 30 § 9 punkten självstyrelselagen, för att förbättra det epidemiologiska läget har haft positiv effekt. De senaste fastställda officiella uppgifterna vad gäller smittläget på Åland rör vecka 11-12 under 2021 och då var det totalt 6 bekräftade fall av covid-19 och enbart ett fall var samhällssmitta. Detta ger en 14-dagarsincidens på 20 / 100 000. Åland har från vecka 13 gått över i den lägre accelerationsfasen. Ålands landskapsregerings synpunkt utgående från en strikt epidemiologisk bedömning är att det varken är nödvändigt eller möjligt att utgående från rådande epidemiologiska situation stänga förplägnadsrörelser på Åland fram till den 18 april 2021. I denna bedömning vägs även in att ingen just nu vårdas på sjukhus p.g.a. covid-19. Landskapsregeringen är därmed nöjd med att Åland inte omfattas av statsrådets förordning. Utgående från en strikt epidemiologisk bedömning är det inte nödvändigt eller möjligt att i enlighet med 23 § i Finlands grundlag hålla förplägnadsrörelsernas utrymmen på Åland stängda från den 29 mars 2021 till och med den 18 april 2021 då sakliga motiv för detta saknas.

Landskapsregeringen hänvisar i övrigt till sina tidigare utlåtanden i ärendet och förutsätter fortsättningsvis att de stöd som kommer att beviljas i riket till drabbade verksamheter även kommer att utsträckas till Åland för den tid förplägnadsrörelsernas utrymmen för kunder redan de facto varit stängda på Åland d.v.s. fram till och med den 28 mars 2021. Med tanke

på den korta framförhållningen vad gäller regleringen är det även ytterst viktigt att de generella stöd som framarbetas för tiden efter den 28 mars 2021 omfattar Åland.

Landskapsregeringen konstaterar slutligen att vad som gäller under undantagsförhållanden är oreglerat i självstyrelselagen och behörighetsfördelningen mellan riket och Åland är oklar. Frågan måste lösas i den pågående självstyrelselagsrevisionen.

Lantråd Veronica Thörnroos

Vicelantråd Harry Jansson

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden
Ålandsminister Anna-Maja Henriksson, anna-maja.henriksson@om.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi
Anna Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi